

genco povzročila strah, da se bo spet povrnilo staro obdobje partijskega monopola na vseh področjih in predpisovanja umetnosti njenih nalog in njenega dolga, pojmovanega primitivno oblastniško. Seveda se ni bati, da bi se vrnili časi, ko je češkoslovaško kulturno življenje krmaril tak stalinist, kot je bil Kopecky. Najhujše čase ždanovščine je Češkoslovaška prebolela, še preden je padel režim Novotnega. Hendrich, ideološki šef v moštvu Novotnega, še zdaleč ni bil tako primitiven kot na primer njegov sovjetski kolega Iljičev. Že pred januarjem so imeli češkoslovaški ustvarjalci razmeroma veliko več svobode kot oni v Sovjetski zvezi ali Bolgariji. Razvoj v ČSSR je šel že veliko predaleč — in to še pred januarjem — da bi se bilo moč vrniti v razmere petdesetih let ali k stanju, ki je še danes veljavno v Sovjetski zvezi, Bolgariji in katerega

skušajo obnoviti na Poljskem. Kljub temu pa je vendar upravičen strah, da bodo odnosi, ki so se zarisali med januarjem in avgustom 1968, doživeli spremembo na slabše. Prvi znaki take spremembe so že vidni, za zdaj v zelo platonskih, toda vztrajnih zahtevah partije, naj ustvarjalci razumejo »kruto stvarnost« in naj se prostovoljno odrečejo vsega, kar bi lahko otežilo položaj partije v njenem zamotanem odnosu do Moskve. Čeprav je položaj ustvarjalnega izobraženstva v ČSSR za zdaj — in bo najbrž tudi v prihodnje — boljši kot v večini drugih evropskih socialističnih držav, je vsako nazadovanje od pojanuarskega stanja vendarle nazadovanje. To ni le neprijetno dejstvo, ampak tudi podlaga, na kateri se kaj lahko obnovi staro nasprotovanje med oblastjo in ustvarjalci, čeprav tokrat na višji ravni odnosov kot v preteklosti.

Janez Stanič

GLOSE

ALI JE DIPLOMA NA UNIVERZI POTRDITEV FORMALNE ALI DEJANSKE IZOBRAZBE

Slovenski pravopis pravi, da je formalnost »vnanjanja oblika, zunanost« — torej nekaj, kar nam o vsebini le malo ali nič ne pove. Že lep čas z raznih strani poslušamo razlago univerzitetne diplome v tem smislu, češ da je to predvsem potrdilo *formalne izobrazbe*. Tako v prvi vrsti sodijo tisti, ki diplome nimajo in so na diplomirance ljubosumni. Prav tako pa jo večkrat slišimo tudi od povsem nepristranskih oseb. Pravijo, da je pri razpisih in pri sprejemanju visokošolskih kadrov nekako tako kot pri igri »maček v žaklju«. Lahko se ti

posreči, da dobiš strokovnjaka kot si ga želiš, lahko pa — in ne tako redko — naletiš na dobesedno polpismenega človeka.

Kritiki visokošolskega študija navajajo za to vrsto vzrokov. Naj jih nekaj naštejemo: univerzitetni študij se v mnogočem približuje srednješolskemu sistemu. Za mnoge predmete zadostuje prebiranje skript, ali če hočete, »piflanje« po skriptah. Za študente je bolj kot sposobnost in studioznost pomembna vztrajnost in trma. Ko prideš tretjič na izpit, se vda profesor in ne študent. K takemu načinu študija navajajo tudi nekateri profesorji, ki berejo skripta, namesto da bi predavali. Zlobneži (ali res samo iz zlobe?) pravijo, da taki pro-

fesorji predavati niti ne znajo in da ne vedo več, kot je v skriptah napisano. Za nekatere »znanstvenike« se šušljaja, da imajo sila sumljive doktrate, ali celo, da imajo »politične doktrate«. Če bi jih postavili pred poštene izpitne komisije, ne bi napravili niti diplome.

Prepričan sem, da vodstvo univerze in kadri na njej te očitke dobro poznajo. Kako da vsega tega ne negirajo? Ali z molkom priznavajo, da je res tako, in s tem priznavajo tudi svojo nemoč, da bi zadeve uredili? Ali pa so tako vzvišeni in prepričani o svoji nedotakljivosti, da se ravnajo po pregovoru »psi lajajo, karavana pa gre naprej«. Vendar pa je že čas, da dobimo na vsa vprašanja jasen odgovor. Univerza je tako pomembna družbena in nacionalna institucija, da bo družba podprla vsa pozitivna prizadevanja angažiranih ljudi na tej ustanovi. Ali naj res čakamo, da bodo

zadeve s svojo stihijsko dobronamernostjo reševali le študentje sami?!

Nihče ne zahteva od univerze, da nam bo dajala dobre direktorje — za njihovo delovno področje je namreč potrebno še marsikaj več in ne samo znanje. Nihče tudi ne zahteva, da bomo dobili iz visokošolskih zavodov visoko specializirane strokovnjake za razna posebna področja dela — za to se bodo usposobili kasneje. Toda od univerze zahtevamo, da nam da strokovnjake s solidnim, širokim, poglobljenim in povezanim strokovno — teoretičnim znanjem; znanjem, ki ga bodo diplomanti sposobni razvijati naprej bodisi kreativno bodisi s sprejemanjem novih znanj in novih spoznanj. Od vsake fakultete in od vsakega oddelka pričakujemo, da bodo dali študentu vse tisto znanje, kot so ga dolžni dati. Kdor tega znanja ni sposoben polno in smiselno osvojiti, naj ne dobi diplome. Diploma naj postane potrditev dejanske in ne samo formalne izobrazbe!

J. J.

KMEČKA POROKA

Ni da bi človek oporekal zamisli o kmečki poroki v Ljubljani. Tudi ne kaže podcenjevati dejstva, da bo kmečka poroka kaj kmalu postala najjimenitnejša prireditve našega mesta, ki bo ponesla ugled in slavo Ljubljane daleč v svet. Prav je tudi, da naši časniki posvečajo izjemno pozornost tej prireditvi, prav je, da zasedajo razni odbori in se celo mestni organi ukvarjajo s kmečko poroko. O navdušenju proizvajalcev iz naših podjetij ni da bi govorili. V tej vsesplošni vnemi je pač treba videti resnost, požrtvovalnost, če ne že celo navdušenja. Bili bi vsekakor odljudni pustuhi, če bi odrekli delovnemu človeku pravico, da se ob